

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke:

Hordaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Evanger

Emne:

Transport av høg

Bygdelaag:

Oppskr. av:

Luar Bjørge

Gard:

Bjingo

(adresse):

Balsladogri

G.nr.

14

Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Merkepunkt er av eigi røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

42 år, boende i Evanger herad

SVAR

Måken i transportera høg på, var for det meste ein på slæve og mindre gards eller husmannsplasser, det eldste ein veit ein. På det her i Evanger var snart få som hadde sjølveigande hest so var høg-transporten for det meste gjort ved å lera højet i leydar men sennare den vinteren var det kjørt høg på ilmarsti då dei fleste då hadde "fotterhest" som ein sa, helst best som var brukt i skystrafikken på Vosso.

Men då det lev fram til omkring 1880-90 år fram ein og annan seg sjølveigande hest på dei slæve og beste gardsane, Då var højet gjerne kjørt i hus på slæve i leydar men det varde ikkje so lenge for høg-slæve kom i bruk.

Ilmarställen er i bruk, då mein og mindre, for sløparker av gardsane i Evanger. Det er snart få som hev slæve heilt med seg, og det er no i dei seinaste 25-30 år det hev minsta

og delvis vorde skilt med beemus slættene
 På mindre gardar og dei nokre få husemums-
 lund her so vert det sleppe i utslættene
 einu, so mykje same tid og arleiddlylpi
 gjev høve til det. Videne er rimeleg av
 den slag's slakt, so no i dei aller siste
 år er det dei færre som vinn
 å fara yver den vidd som før
 var vanleg.

Litt høgt vert for det meiste transport
 i hus med bering no og, dei lund oflost
 er slit at ein i mange kann bruke best. Det er
 same regel same utlodos i desse utslættene
 so høgt vert der til hause og vintere
 nokre får kann kjopa på tinnepromer til
 desse lodene på stede og høgt vert då kjøpt
 i leydar. Elles er det i mange so få kjøpskjøp
 i tenne no til transport av høgt til desse
 lodene og videne heime, der lund
 er slit. Lunde og del ^{slak} der ein
 bruke å slekke høgt.

Høgt vert helst tinn på prosen der
 det er sleppe, i små hejar eller
 på kannen. Det er vel kjend og gjo
 einu brukt å dra høgt på slae, då serleg
 rakk høgt for vore skum på flak mark eller
 helst der det heller voko. Det er små
 unge tre som vert brukt av ei leyg
 på vudog 3 m. Ein kann godt dra ei herke-
 loss på den vuden og heller kann voko
 einu. Ein ein leyg å lesa framme
 og so alvar og halda det høgt fremt,
 og lett halda alle, er det mykje brukt
 ein ein gjeve hava det høgt vidt på.

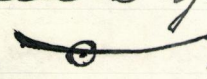
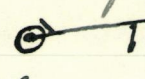
Det er sy end kjendst sy i bernt enno
 a lera hoy (ratt, mysteje) på beudet. ^(ein) Det
 er helst suni graune björkeremning
 som end bernt. Ein let da too stine,
 tinnloy 1.5 en lange, kauskje vel det, kuyter
 dei so samau med loppau, med vauky
 råbandskutte. Er dem björkeremningane
 till hümme og for stine vel dei 4 lagode. Helst
 vil ein ha sine ender av ein slik samau
 kuytt beudet noko tinnare og rejuane
 enn dem andre. Den tinnre ender
 bernt ein a ha for ryggen. Der ein
 innige finen stine björkeremningos, kanner
 ein bernta remningos av raine
 eller kossel, desse ma ein bernta i
 hilt leugd da det innige gjeug og a
 kuyta desse berloy. Dette vel so lagde
 på smarti og højet eller byrde vel lagt
 tinnloy mist på. Ein let so den tinnoste
 ender, eller loppau enn beudet en
 av raine o. l. sy helst rygg eller byrde
 med sine haude på den sida ein
 ein ~~let~~ ryggur innil, med den andre
 haude helst ein i den andre ender.
 Det skal vil mist lag til a fe til a
 holde beudet solis a samslundes hümme
 pøha sy med allene byrde. Det er solis
 byrde av byrde som held den ender
 av beudet en fast til ryggen. ^{ein slippes den når ein slipper} Dette er
 ein måte som detuis er i bernt
 enno for a lera ratt hoy krole skune
 i smarti. Elles er helst loy bernt
 no. Til bering av lurt høy bernt
 leve loy. Byrdane laget litt

4
men ein ber på loy eller
beund. Høyleydane vert berne
på den meiste at lærare vil
seg me allereid byrde og lett
eit loy ^{sett (sinn)} ein på kvar skole, og
kva loyendane same gjeing
gjevane si hovald midt oppå
byrde og fram yor ein skole, og
ein skole skole byrde same
so den vel skole og ligg godt
ein til rygge. Men ein slik hjelp
for hande, so berne det at ein kan
hjelp til med reis seg. Men same
hjelp til, skole attinn og lett
til i byrde og same skole skole
vorne framme. Berne er med
på arbeid. Arbeid er gjeve det skole
at det er varfallet same ber og
kinnfolke hjelp til med å få byrde
til og hjelp til med reising og
rakar vel etter byrde. Men det berne
og ofte all kinnfolke let det i berne,
berne med det gjeve ein å skole
gå.

Tidlegre var gjeve for skole de det
var berne i skole i ha høge
i skole (ei). Men var laga same
grov vel av kinnfolke og liffone
same ein same same kunde skole
att. For ein same kinn skole berne,
men er i skole berne so det ein vel.
Men heller ikkje høge skole skole
på slik kinnfolke, same ein at det var
166 rulle i skole. Kinnfolke er mekje

brukt, og det er mange steder brukt
i lengere tid. Berlefar kunde selvs fordele sin
ligning av høy på skogen.

So vidt og kjennet til her det det i tillegg
være brukt å bære kortere gras eller høy
i kipe her i leggd. Men derimot var
både hjulbæra og bæra med 2
langegående stenger med buer-
berell på bæra, IIII. Den kunne
antenn verda bæra av 2 stykker eller
og av sin same her sine ender
av bæra (ei) sepp, og dreg den
selvs med den andre ender
stengende på mark.

Hjulbæra kunne vera både med
eit eller 2 hjul, den med 2 hjul
ser slik ut slik på sida . Det
er då buerstykke på berestykke eller buerarmene
samt diaffort kallet. Hjulbæra er slik
ut slik på sida, der bruket og
buerstykke på buerarmene. Disse bæra
kanne vere brukte både av bær og
vakkus. Eit reidar med fire lange-
gående buerløver felle same i endene
mede bærsgående stovar og so
vidt og kjennet til i tillegg være brukt
her.

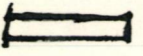
Frå disse seer utlånene i
utmarki var høyt høyt her på vinterføre.
Det er eller utvære gards i Trøgdaen
samt her mindre lodar ute på
bæra samt dei høye høyt i sin
Eimare, og so her det her på vinter-
føre. Det bruket både fir hjul

og i hjulke vogne til i kørte høj på
 med smæren. Eestelle slader
 beruost og vandel smærelde
 ulan smæring. Ved kørning
 på slade, med højel gjure lage
 til i kørter, med del beruost og
 i kora grundar på slade.

Der som smærke er satte i sin
 kane kørte på hjul beruost højvogn
 med hjul under, med vandel
 er vogner med i hjulpar med
 under. Disse kaldet og gjure for
 hjulslade, med her i alle smær
 kørte fyre eller kær, blive kørter
 og i alle til i brukt her.

Ein vandel tremslader til høj kørning
 kane med so ca 2-2.25 m. lang og
 0.8-1.1 m bred til smærbrukt. til i kørning
 beruost so med kere slade med
 smæring og eller av same stoler,
 for 30-40 m vidde var del i alle beruost
 smæring under vandel slade keller,
 og del er delvis brukt ulan so og.

Højvogn kaldet for højvogn (ei)
 er del er grundar på, eller med uannd
 hjulslade kelt brukt. Det er med
 alle brukt til grundar på disse. Grundar
 fæmme og kær er fote og de på
 siderne kære so de kane kelt
 på. Ein kane de kære av end
 grundar og. Dermed med kerte tærst
 oppi vogn eller slade med
 grundar og kærte same i
 kærte. Her brukt ein so ei

højlaug, som en søns løst
sammen med. Højlaugis kann
være slid , da er den naturlig
sammenløst i den spisse ende.
Eller kann den være slid .

På besteder ulou hjul og grundor
er værelse i kjerne 2 eller 3 byrder,
alt eller som del af brødt lid.

På vinterføre kjøper en værelse 3, og
4 byrder når vejen er fjer.

En høvogn er værelse 2.25 - 2.5 m. lang
og 1/10 bred. Det er værelse i
søge reind i lodene etterkørd
sammen en kjøper heim og innig
legge udho alt.

Kjøpt som en ferle i højlaug
for å gjerde løst sammen
kallod for gjerding. Der som
det brøkt høvold(er) til gjerding
og, må den være nok større
og sterkere enn til værelse byrdal.

En vinterløst reumar en nok
større enn summerløst. I summer
byrder skal solis kunne kallod i
6 vinterbyrder. Her brøkt leve
1 best for høvolden som summer.
En høvold innig til et fellerløst he
være brøkt og solis innig hos det var
med deling helv. Det er værelse jan, feler.
Lidi for høy kjøping som vinter
heim på vinterløst og sløstløst.
Dei som hadde høy på same stoden eller
so var innemann, et en kunde nytte
mestepolen av vejen i lag, so hev det vore

vandeg i lene høvel himm samstundes på
 slutt stoder. Ein var da i lag i en
 kringling og det er givne eldste-
 manen i laget som styr med
 liden, men hann er det gjæstent guse
 roke. Ein smille, eller ruller ma ut
 spæl i gjø på fjø, seleg i en del
 er mykje seig. Men i en lene høvel
 med. Ofte ser ein og brune trøgar
 på hestefotene for at det skal bære
 hestene opp i snøen.

Men nohan i en høvel eller
 og lundet & slit at det ble er rind i høya
 eller seigere kann vera slit at ein
 i en høya kann høya, beruval i drage
 høvel himm på store kjelker, 2 byrdar
 i kvar drage (ei) som er seig. Byrdene
 er da vandeg som simearbyrdar,
 men fjø er treg, till mindre en del.

Er det svart brull beruval og å drage
 levere byrdene utan roke med, givne
 3-4 byrdar samantleude. Elles ein
 kann og ha roke tinnu bjørke
 leirer med, er seigere & hard
 so det i en smil stila høya or byrdene.
 Slike halleg og sloa høya. Ein
 kann og helle ein slit sloa etter
 eit loss, i en i en høya, for å beruval
 på loss. Det er da helle i en helle helle
 vege. Elles er løysering og beruval
 til dels beruval i en i en høya og, det som
 beruval er seleg vandeg.